

**KONFERENSSI LIITTYMISESTÄ  
EUROOPAN UNIONIIN  
– UKRAINA –**

**Bryssel, 12. lokakuuta 2026  
(OR. en)**

**AD 80/1/26  
REV 1**

**LIMITE**

**CONF-UA 17**

**LIITTYMISTÄ KOSKEVA ASIAKIRJA**

---

Asia: EUROOPAN UNIONIN YHTEINEN KANTA  
– Temaattinen kokonaisuus 3: Kilpailukyky ja osallistava kasvu

---

## **LIITTYMISNEUVOTTELUT**

**Ukraina**

### **EU:N YHTEINEN KANTA**

(Ukrainan neuvottelukannan AD 30/26 CONF-UA 6 pohjalta)

---

**Temaattinen neuvottelukokonaisuus: 3**

**Kilpailukyky ja osallistava kasvu**

**Mukaan lukien seuraavat luvut: 10 – Digitalisaatio ja media, 16 – Verotus, 17 – Talous- ja rahapolitiikka, 19 – Sosiaalipolitiikka ja työllisyys, 20 – Yritys- ja teollisuuspolitiikka, 25 – Tiede ja tutkimus, 26 – Koulutus ja kulttuuri, 29 – Tulliliitto**

---

Tämä Euroopan unionin kanta on muodostettu Ukrainan liittymiskonferenssia koskevan Euroopan unionin yleisen kannan (AD 9/24 CONF-UA 2) perusteella ja erityisesti seuraavia liittymiskonferenssissa hyväksyttyjä neuvotteluperiaatteita noudattaen:

- Ukrainan tai EU:n jostakin neuvotteluluvusta aiemmin esittämä näkemys ei vaikuta muista luvuista mahdollisesti muodostettavaan kantaan;
- neuvottelujen kuluessa eri luvuista aikaansaatuja sopimuksia, edes osittaisia sopimuksia, ei voida katsoa lopullisiksi ennen kuin kaikista luvuista on päästy kokonaisratkaisuun;

Neuvottelukehyksen 5, 12, 42, 49, 50, 51 ja 52 kohdan vaatimuksia on noudatettava.

EU kannustaa Ukrainaa jatkamaan lainsäädäntönsä mukauttamista EU:n säännöstöön sekä sen tehokasta täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa ja yleensäkin kehittämään jo ennen liittymistä politiikkoja ja välineitä, jotka vastaavat mahdollisimman tarkasti EU:n politiikkoja ja välineitä.

EU panee merkille, että Ukraina hyväksyy kannassaan AD 30/26 CONF-UA 6 temaattista kokonaisuutta 3 koskevan EU:n säännöston sellaisena kuin se oli voimassa 7. lokakuuta 2026 ja ilmoittaa voivansa panna sen täytäntöön siihen päivään mennessä, jona se liittyy Euroopan unioniin, lukuun ottamatta luvuissa 16 ja 17 esitettyjä aloja, joiden osalta se on pyytänyt siirtymäkautta seuraavasti.

Yleisenä vastauksena Ukrainan siirtymäkausia ja poikkeuksia koskeviin pyyntöihin EU muistuttaa yleisestä neuvottelukannastaan, jonka mukaan siirtymätoimenpiteet ovat poikkeuksellisia sekä soveltamisajaltaan ja -alaltaan rajattuja, ja niihin on liityttävä suunnitelma EU:n säännöston soveltamista koskevista selvästi määritellyistä vaiheista. Ne eivät saa aiheuttaa muutoksia EU:n sääntöihin tai politiikkoihin eivätkä häiritä niiden asianmukaista toimintaa tai johtaa kilpailun merkittävään vääristymiseen sisämarkkinoilla.

## 1. Luku 10 – Digitalisaatio ja media

EU suhtautuu myönteisesti Ukrainan hyvin jäsennehtyytyn **institutionaaliseen rakenteeseen** ja pitkälle vietyyn lainsäädännön mukauttamiseen EU:n politiikkatavoitteisiin, ja kehottaa Ukrainaa varmistamaan lainsäädännön täyden mukauttamisen digitaalisen vuosikymmenen tavoitteisiin. Se panee merkille Ukrainan edistymisen digitalisaation alalla, [erityisesti julkisten palvelujen digitalisoinnissa]. EU panee tyytyväisenä merkille, että Ukraina on saattanut verkkovierailuja koskevan EU:n säännösten osaksi kansallista lainsäädäntöään, mikä mahdollisti liittymisen kotimaanhintaisen verkkovierailujen alueeseen 1. tammikuuta 2026 alkaen. EU kehottaa Ukrainaa hyödyntämään täysimääräisesti Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **sähköistä viestintää ja tietotekniikkaa** koskevaan EU:n säännöstyön. Se pitää myönteisenä, että Ukraina on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä verkkovierailuja koskevaan EU:n säännöstyön ja osittain mukauttanut lainsäädäntönsä sähköistä tunnistamista, avointa dataa ja radiotaajuuspolitiikkaa koskevaan EU:n säännöstyön. EU kehottaa Ukrainaa tehostamaan toimia jatkaakseen lainsäädäntönsä mukauttamista EU:n säännöstyön ja kehottaa Ukrainaa toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet EU:n säännösten panemiseksi kokonaisuudessaan täytäntöön, mukaan lukien 700 MHz:n taajuusalueen vapauttaminen televisiolähetysistä ja 800 MHz:n taajuusaluetta koskevan EU:n säännösten täytäntöönpano sotalain kumoamisen jälkeen.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **digipalveluja** koskevaan EU:n säännöstyön. EU on tyytyväinen ensimmäisiin toimiin lainsäädännön mukauttamiseksi digipalvelusäädökseen, digimarkkinasäädökseen ja verkossa toimivien välityspalvelujen yritysikäyttäjiä varten annettuun asetukseen (P2B-asetukseen) ja kehottaa Ukrainaa jatkamaan toimiaan erityisesti digipalvelusäädöksen osalta. EU panee merkille Ukrainan pyynnön saada teknistä apua perustaakseen toimivaltaisen sääntelyviranomaisen muun muassa digipalvelujen täytäntöönpanoa varten.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **digitaalista luottamusta ja kyberturvallisuutta** koskevaan EU:n säännöstyön. EU kehottaa Ukrainaa mukauttamaan lainsäädäntönsä EU:n digitaalista identiteettiä koskevaan kehukseen ja jatkamaan mukauttamista NIS 2 -direktiiviin. Lisäksi EU kannustaa Ukrainaa jatkamaan 5G-kyberturvallisuusvälineistön täytäntöönpanoa.

EU pitää myönteisenä, että Ukraina on yleisesti ottaen pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä **audiovisuaalisia mediapalveluja** koskevaan EU:n säännöstöön ja osittain mukauttanut lainsäädäntönsä media-alan säännöstöön. Se korostaa, että Ukrainan on ensisijaisena toimenä saatettava lainsäädäntönsä täysin yhdenmukaiseksi audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin ja eurooppalaisen medianvapaussäädöksen kanssa.

Lisäksi EU panee merkille, että Ukraina ei ole mukauttanut lainsäädäntöään **tekoälyä ja puolijohteita** koskevaan EU:n säännöstöön, ja kehottaa Ukrainaa mukauttamaan lainsäädäntönsä EU:n tekoälysäädökseen ja toteuttamaan tarvittavat toimet lainsäädäntönsä mukauttamiseksi puolijohteita koskevaan EU:n säännöstöön.

EU pitää myönteisenä, että Ukrainalla on käytössä oikeudellinen ja strateginen kehys **korruption torjumiseksi digitalisaation ja median alalla**. Se kannustaa Ukrainaa ylläpitämään seurantajärjestelmää, jolla varmistetaan kehyksen täytäntöönpano erityisesti media-alalla.

## **2. Luku 16 – Verotus**

EU panee merkille Ukrainan pyynnön siirtymäkaudesta, jotka koskevat seuraavia:

- a. EU:n valmisteverosääntöjä koskeva siirtymäkausi, jolloin ei sovellettaisi seuraavia vapautuksia:
  - 1) Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27. lokakuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY 14 artiklan 1 kohdan c alakohta, joka koskee sellaisten energiatuotteiden valmisteverovapautuksen täytäntöönpanoa, jotka toimitetaan käytettäväksi moottoripolttoaineina laivaliikenteeseen (kalastus mukaan lukien) yhteisön aluevesillä muutoin kuin yksityisillä huvialuksilla, ja aluksilla tuotettavaa sähköä.

EU katsoo, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön. EU kehottaa Ukrainaa erityisesti täsmentämään pyydetyn siirtymäkauden aikataulua, esittämään suunnitelman tiettyjä energiatuotteiden vapautuksia koskevien EU:n valmisteverosääntöjen noudattamiseksi ja esittämään näyttöä suunnitelman täytäntöönpanosta siirtymäkauden jälkeen.
  - 2) Alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19. lokakuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/83/ETY 27 artiklan 1 kohdan a, e ja f alakohta.

EU katsoo, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön. EU kehottaa Ukrainaa erityisesti täsmentämään pyydetyn siirtymäkauden aikataulua, esittämään suunnitelman tiettyihin alkoholia ja alkoholijuomia koskeviin vapautuksiin sovellettavien valmisteverosääntöjen noudattamiseksi ja esittämään näyttöä sen täytäntöönpanosta siirtymäkauden jälkeen.

- b. Siirtymäkausi, joka koskee eri jäsenvaltioissa sijaitsevien lähiyhtiöiden välisiin korko- ja rojaltimaksuihin sovellettavaa yhteistä verotusjärjestelmää.

EU katsoo, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen kuin se voi ottaa lopullista kantaa pyyntöön. EU kehottaa Ukrainaa erityisesti täsmentämään pyydetyn siirtymäkauden aikataulun ja toimittamaan lisätietoja siitä, miten yhteisen verotusjärjestelmän soveltaminen tai soveltamisen lykkääminen vaikuttaa verotuloihin rajat ylittävien korko- ja rojaltimaksujen osalta ja Ukrainan houkuttelevuuteen investointikohteena. EU ehdottaa, että pyyntöön palataan neuvottelujen myöhemmässä vaiheessa.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **välillistä verotusta** koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Ukrainaa saattamaan arvonlisäverolainsäädäntönsä yhdenmukaiseksi EU:n säännöston kanssa erityisesti tarkistamalla alennettujen arvonlisäverokantojen ja arvonlisäverovapautusten soveltamisalaa ja vahvistamalla arvonlisäveron hallintojärjestelmää. Lisäksi EU korostaa, että Ukrainan olisi mukautettava lainsäädäntönsä energiatuotteiden, valmistetun tupakan sekä alkoholin ja alkoholijuomien valmisteveroja koskevaan EU:n säännöstöön. On myös pantava täytäntöön aikataulu, jonka mukaisesti lainsäädäntö mukautetaan asteittain EU:n valmisteverokantoihin. Lisäksi Ukrainan on saatettava alkoholin ja alkoholijuomien, valmistetun tupakan ja energiatuotteiden verottomia varastoja koskeva järjestelmänsä EU:n säännöston mukaiseksi. Ukrainan on myös saatettava lainsäädäntönsä yhdenmukaiseksi pääoman hankinnasta suoritettavista välillisistä veroista annetun direktiivin kanssa, ja autoverotuksen yhdenmukaistamista on jatkettava.

EU panee merkille, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **välitöntä verotusta** koskevaan EU:n säännöstöön, mukaan lukien seuraaviin: sulautumadirektiivi, emotyttyryhtiödirektiivi, korko- ja rojalitidirektiivi, veronkiertodirektiivi, direktiivi veroriitojen ratkaisumekanismeista ja direktiivi eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tyttäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä. EU korostaa, että kaikkia verovelvollisia, jotka käyttävät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaista oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, on kohdeltava yhdenvertaisesti ja että kansallinen verolainsäädäntö, joka syrjii ulkomailla asuvia verovelvollisia maassa asuviin verovelvollisiin verrattuna, on poistettava liittymisajankohtaan mennessä.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **hallinnollista yhteistyötä ja digitalisaatiota** koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa, että lainsäädäntöä on edelleen mukautettava keskinäistä avunantoa ja hallinnollista yhteistyötä koskeviin EU:n vaatimuksiin ja että on tehostettava toimia yhteenliitettävyyden ja yhteentoimivuuden saavuttamiseksi EU:n digitaalisten järjestelmien kanssa.

EU pitää myönteisenä, että Ukrainalla on käytössä rakenteet ja välineet **verojärjestelmän korruption torjumiseksi**. EU korostaa, että Ukrainan on edelleen asetettava etusijalle korruption ehkäiseminen ja syytteenpano parantamalla veroviranomaisten lahjomattomuutta ja ammattimaisuutta, rajoittamalla harkintavaltaa ja tukkimalla veronkiertoa nykyisin helpottavat porsaanreiät. Lisäksi EU kehottaa Ukrainaa vahvistamaan lainvalvontaelinten valmiuksia tutkia verotukseen liittyviä korruptiotapauksia ja nostaa niistä syytteitä.

EU korostaa tarvetta jatkaa kansallisen verotulostrategian 2024–2030 mukaisten uudistustoimenpiteiden täytäntöönpanoa.

### **3. Luku 17 – Talous- ja rahapolitiikka**

Neuvottelukehyksen mukaisesti Ukrainasta ei liittymisen jälkeen tule välittömästi euroalueen ja eurojärjestelmän jäsentä.

EU pitää myönteisenä, että Ukraina on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä **rahapolitiikkaa** koskevaan EU:n säännöstöön, erityisesti julkisen sektorin etuoikeutetun pääsyn kieltämisen osalta. EU kehottaa Ukrainaa toteuttamaan tarvittavat toimet lainsäädäntönsä mukauttamiseksi keskuspankin riippumattomuutta koskevaan EU:n säännöstöön kaikilta osin. EU korostaa erityisesti, että Ukrainan on varmistettava Ukrainan kansallispankin pääjohtajan ja sen päätöksentekuelinten jäsenten henkilökohtainen riippumattomuus, erityisesti EU:n säännösten mukaisten selkeästi määriteltyjen irtisanomisperusteiden sekä tuomioistuINVALVONNAN saatavuuden osalta, ja toteutettava toimia, joilla poistetaan hallituksen tai parlamentin vaikutusvalta Ukrainan kansallispankin hallinto- ja päätöksentekuelimiin. EU muistuttaa, että Ukrainan on varmistettava, että Ukrainan kansallispankki noudattaa kaikilta osin keskuspankkirahoitusta koskevaa kieltoa sotilain kumoamisen jälkeen. Kuten neuvottelukehyksessä todetaan, Ukrainasta ei liittymisen jälkeen tule automaattisesti euroalueen ja eurojärjestelmän jäsentä. **Talouspolitiikan** osalta EU panee merkille, että Ukraina on asteittain vahvistamassa julkisen talouden ohjausjärjestelmäänsä ja että se on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön, joka koskee seuraavia: julkisen talouden koordinointi ja valvonta, julkisen sektorin tilinpito ja tilastot, makrotalouden ja julkisen talouden ennusteet, numeeriset finanssipoliittiset säännöt, julkisen talouden avoimuus ja kansallisten julkisen talouden kehysten soveltamisala. EU korostaa sellaisten lisätoimien tarvetta, joilla parannetaan makrotaloustilastojen ja julkisyhteisöjen rahoitustilastojen laatua, tarkennetaan ennusteprosessia, perustetaan riippumaton finanssipoliitiikan instituutio ja mukautetaan talousarviolainsäädäntö ja -käytännöt kansallisia julkisen talouden kehyksiä koskevaan EU:n säännöstöön. Toimia tarvitaan myös sen varmistamiseksi, että makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn mukaiset korkealaatuiset tiedot toimitetaan ajoissa.

EU on tyytyväinen siihen, että käytössä on lainsäädännöllinen ja institutionaalinen kehys **korruption torjumiseksi talous- ja rahapolitiikassa**, mutta korostaa, että on tärkeää varmistaa korruption vastaisten toimenpiteiden tehokas täytäntöönpano ja tiivis seuranta kaikissa asiaankuuluvissa instituutioissa.

#### 4. Luku 19 – Sosiaalipolitiikka ja työllisyys

EU panee merkille, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin**. Se toteaa, että Ukraina on sitoutunut sosiaali- ja työllisyyspolitiikkaansa ohjaaviin EU:n politiikkaan ja periaatteisiin. EU kehottaa Ukrainaa jatkamaan lainsäädäntönsä mukauttamista Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin ja sen täytäntöönpanoa muun muassa hyväksymällä uusia strategioita ja tiedonkeruuvälineitä sekä varmistamalla, että kaikkia saatavilla olevia välineitä käytetään pilarin tavoitteiden, mukaan lukien yhtäläiset mahdollisuudet, oikeudenmukaiset työolot, sosiaalinen suojelu ja osallisuus, täytäntöönpanon ja saavuttamisen edistämiseen.

EU panee merkille, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **työlainsäädäntöä**<sup>1</sup> koskevaan EU:n säännöstöön, ja kannustaa Ukrainaa jatkamaan lainsäädäntönsä mukauttamista siihen. Lainsäädäntöä on mukautettava edelleen työntekijöille tiedottamisen, heidän kuulemisensa ja osallistumisensa, työolojen, liikenteen alan työajan ja työlainsäädännön sekä työntekijöiden lähettämisen aloilla, ja lainsäädännön mukauttaminen yritysten luovutusta koskevaan EU:n säännöstöön on saatettava päätökseen. EU korostaa, että Ukrainan on vahvistettava täytäntöönpanon valvontaan ja tarkastuksiin liittyviä hallinnollisia valmiuksiaan kansainvälisten työelämän normien mukaisesti.

---

<sup>1</sup> Maantieliikennealan työoloja, työaikaa ja työntekijöiden lähettämistä koskevan EU:n säännöston arvioinnin osalta ks. EU:n kanta temaattisen kokonaisuuden 4 lukuun 14 (Liikenne).

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **työterveyttä ja työturvallisuutta** koskevaan EU:n säännöstöön. EU toteaa myös, että on jatkettava lainsäädännön mukauttamista työterveyttä ja -turvallisuutta koskevaan EU:n säännöstöön, mukaan lukien seuraaviin: puitedirektiivi, työpaikkadirektiivi, porausta käyttävää kaivannaisteollisuutta koskeva direktiivi sekä direktiivit, jotka kattavat erityisiä riskejä, kuten kemiallisia, biologisia ja fysikaalisia tekijöitä, ja joita ovat muun muassa asbestialtistusta työssä koskeva direktiivi, syöpäsairauden vaaraa aiheuttavia tekijöitä, perimän muutoksia aiheuttavia aineita tai lisääntymiselle vaarallisia aineita koskeva direktiivi sekä sähkömagneettisia kenttiä koskeva direktiivi. Ukrainan on mukautettava lainsäädäntönsä kalastusaluksilla tehtävästä työstä, aluksilla tapahtuvasta sairaanhoidosta ja terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla annettuihin direktiiveihin. Ukrainan on varmistettava, että kansalliseen lainsäädäntöön sisällytetään myös EU:n työsuojeludirektiivien päivitykset, jos niitä ei ole siihen vielä sisällytetty. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös nykyisen ja tulevan kansallisen työsuojelulainsäädännön henkilölliseen soveltamisalaan sen varmistamiseksi, että se on yhdenmukainen EU:n työsuojeludirektiivien henkilöllisen soveltamisalan kanssa. Ukrainan valmistautuminen työterveyden ja työturvallisuuden institutionaalisiin näkökohtiin on vähäistä. EU korostaa, että Ukrainan on vahvistettava täytäntöönpanon valvontaan ja tarkastuksiin liittyviä hallinnollisia valmiuksiaan kansainvälisten työelämän normien mukaisesti.

EU panee merkille, että Ukrainalla on käytössä **työmarkkinaosapuolten** vuoropuhelua koskeva institutionaalinen ja oikeudellinen peruskehys. EU korostaa, että Ukrainan on toteutettava toimenpiteitä vahvistaakseen institutionaalista kehystään työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua koskevien EU:n normien ja käytäntöjen mukaisesti, lisätäkseen kahdenvälistä ja kolmikantaista työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua, edistääkseen työehtosopimusneuvotteluja ja varmistaakseen työmarkkinaosapuolten valmiuksien kehittämisen.

EU panee merkille, että **työllisyyspolitiikan** osalta Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä työllisyyspolitiikan yleisiä puitteita, yhteisötaloutta ja oikeudenmukaista siirtymää sekä työllisyyden tukijärjestelmiä ja nuorisotyöllisyyttä koskevaan EU:n säännöstöön. EU muistuttaa, että aktiivisia työmarkkinatoimenpiteitä ja työllisyyden tukijärjestelmiä on edelleen vahvistettava erityisesti nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja haavoittuvien ryhmien, kuten vammaisten työntekijöiden, osalta. Myös lainsäädäntökehystä ja institutionaalisia valmiuksia on vahvistettava, erityisesti valtion työvoimapalvelun toimintavalmiuksien osalta. Oikeudenmukaisen siirtymän osalta EU korostaa, että Ukrainan on varmistettava koko yhteiskunnan ja koko hallinnon kattava lähestymistapa, kun se panee täytäntöön vuoteen 2030 ulottuvaa EU:n strategiaa ja ennen kaikkea ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevia vuoden 2050 tavoitteita sekä päästöjen vähentämistä koskevia sitoumuksia, ja kiinnitettävä erityistä huomiota ilmastoneutraaliuteen siirtymisen jakaumavaikutukseen haavoittuviin väestöryhmiin niin, että ketään ei jätetä jälkeen.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallisuuden** institutionaalisia näkökohtia koskevaan EU:n säännöstöön. EU panee myös merkille, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä pitkäaikaishoitoa sekä lastensuojelua ja -hoitoa koskevaan EU:n politiikkaan. EU kehottaa Ukrainaa vahvistamaan sosiaalisen suojelun järjestelmää ja parantamaan sen kattavuutta sekä panemaan täytäntöön strategian, joka koskee jokaisen lapsen oikeutta kasvaa perheympäristössä, ja kehittämään edelleen lastenhoitopalvelujaan. EU kehottaa Ukrainaa varmistamaan laadukkaiden pitkäaikaishoitopalvelujen tasapuolisen ja kohtuuhintaisen saatavuuden kaikille niistä tarvitseville sekä tukemaan omaishoitaajia ja edistämään laitoshoidosta luopumista ja vammaisten henkilöiden, myös ikääntyneiden vammaisten henkilöiden ja vammaisten lasten, itsenäistä elämää.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **syrjimättömyyttä ja naisten ja miesten yhdenvertaista kohtelua työllisyys- ja sosiaalipolitiikassa** koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Ukrainaa jatkamaan lainsäädäntönsä mukauttamista EU:n säännöstöön ja toteuttamaan toimenpiteitä, joilla puututaan näihin kysymyksiin, muun muassa sukupuolten palkkaeroon ja naisten vähäiseen edustukseen päätöksentekotehtävissä. EU kehottaa Ukrainaa varmistamaan asiaankuuluvien toimenpiteiden täytäntöönpanon sekä naisten ja miesten tosiasiallisen tasa-arvon työllisyys- ja sosiaalipolitiikassa.

EU panee merkille, että Ukraina ei ole mukauttanut institutionaalista ja oikeudellista kehystään **Euroopan sosiaalirahastoa** koskevaan EU:n säännöstöön. Se kehottaa Ukrainaa parantamaan valtion elinten valmiuksia, jotta varmistetaan niiden kyky hallinnoida Euroopan sosiaalirahastoa.

EU panee merkille, että Ukrainalla on käytössä toimenpiteitä ja ohjelmia **sosiaali- ja työllisyysalan korruption torjumiseksi** ja korostaa, että tällaisten toimenpiteiden täytäntöönpano ja tehokkuus olisi varmistettava yhdessä sisäisen valvonnan järjestelmien ja hallinnollisten valmiuksien vahvistamisen kanssa. Lainsäädännön mukauttamista väärinkäytösten paljastajia koskevaan EU:n säännöstöön on jatkettava, samoin kuin toimia, joilla parannetaan työsuojelutarkastusten lahjomattomuutta ja työsuojelutarkastuksiin ja sosiaalitutkimenoihin liittyvää vastuuvastuuta.

## **5. Luku 20 – Yritys- ja teollisuuspolitiikka**

EU panee merkille, että Ukraina on osittain mukauttanut politiikkansa **EU:n teollisuuspolitiikan horisontaalisiin näkökohtiin** ja että erityisesti teollisuuspolitiikan tavoitteiden mukauttamisessa EU:n politiikkatavoitteisiin on edistytty hyvin. EU kehottaa Ukrainaa jatkamaan mukauttamista näihin horisontaalisiin näkökohtiin. EU korostaa Ukrainan edistymistä julkisten palvelujen digitalisoinnissa, vihreässä kasvussa ja alakohtaisessa kehityksessä. Lisäksi EU kehottaa Ukrainaa keskittymään edelleen EU:n parhaiden käytäntöjen ja politiikkojen hyväksymiseen näillä aloilla ja vahvistamaan sitoutumistaan kestäväan kehitykseen ja yksityisen sektorin strategiseen, institutionaalisesti kohdennettuun digitaaliseen siirtymään.

EU toteaa, että **yrityspolitiikan ja sen välineiden** alalla Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n pk-yrityspolitiikkaan ja sen välineisiin. EU toteaa, että Ukrainan on siirrettävä painopisteensä täytäntöönpanoon, etenkin kun on kyse monimutkaisista uudistuksista. Ukraina osallistuu aktiivisesti sisämarkkinaohjelman pk-yrityspilariin, johon kuuluvat Enterprise Europe Network, Erasmus nuorille yrittäjille ja yhteisklusterialoitteet (EuroClusters), mutta EU kehottaa Ukrainaa varmistamaan synergiat pk-yrityksiä koskevan pilarin toimien ja pk-yrityksiä tukevien kansallisen tason toimien välillä.

EU toteaa, että sisämarkkinaohjelman kaltaisiin EU:n ohjelmiin osallistumisen esteiden vähentäminen ja synergioiden luominen pk-yrityspilarin toimien ja pk-yrityksiä tukevien kansallisen tason toimien välillä voisi lisätä Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelman sekä EU:n ja Ukrainan klusterikumppanuuksien kaltaisten aloitteiden vetovoimaa. Se kehottaa Ukrainaa myös varmistamaan lainsäädännön täyden mukauttamisen maksuviivästyksiä koskevaan EU:n säännöstöön.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **teollisuudenaloja** koskevaan EU:n säännöstöön. Se pitää myönteisenä Ukrainan hyvää edistymistä lainsäädännön yhdenmukaistamisessa EU:n säännöstöön useilla teollisuudenaloilla ja erityisesti sellaisilla aloilla kuten raaka-aineet. EU on tyytyväinen Ukrainan pyrkimykseen mukauttaa lainsäädäntönsä EU:n avaruuspolitiikan tavoitteisiin ja asiaankuuluviin välineisiin. EU kehottaa Ukrainaa perustamaan rakennusalaan koskevan vankan markkinavalvontajärjestelmän. Se kehottaa Ukrainaa myös edelleen tehostamaan toimiaan kaikilla aloilla, joilla lainsäädäntöä on vielä mukautettava EU:n säännöstöön, kuten matkailualalla, rakennus- ja kaivostoiminnassa, raaka-aineiden alalla, tekstiilialalla, puolustuksessa ja terästeollisuudessa.

EU korostaa, että Ukrainan olisi varmistettava **teollisuuden** oikeudenmukainen, markkinasuuntautunut ja **syrijimätön toiminta** EU:n sääntöjen ja normien, etenkin EU:n valtiontukisääntöjen, mukaisesti, ja korostaa, että tätä prosessia seurataan luvun 8 (Kilpailupolitiikka) yhteydessä. Ukrainan on tiukennettava valvontamekanismeja ja osoitettava, että valvonnalla on konkreettisia vaikutuksia korruption vähentämiseen erityisesti rakennus- ja raaka-ainealan kaltaisilla suuririskisillä aloilla, vahvistettava sekä yksityisten että valtion omistamien yritysten liiketoiminnan rehellisyyttä sekä varmistettava aito kilpailu, avoimuus ja rehellisyys julkisten varojen yksityistämisessä.

## 6. Luku 25 – Tiede ja tutkimus

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **tutkimus- ja innovointipolitiikkaa** koskevaan EU:n säännöstöön ja että se on täysin assosioitunut unionin tutkimuksen ja innovoinnin lippulaivaohjelmaan eli Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan ja on hyvää vauhtia lisäämässä osallistumistaan siihen. Se kehottaa Ukrainaa myös vahvistamaan tutkimus- ja innovointiekosysteemiään ja tarvittavia liitännäistoimenpiteitä. EU kannustaa Ukrainaa toteuttamaan tiede- ja yritysmaailman yhteistyötä edistäviä toimenpiteitä sekä lisätoimenpiteitä Ukrainan innovointiekosysteemin integroimiseksi ja parantaakseen sijoitustaan Euroopan innovaatioiden tulostaulussa. Lisäksi EU kehottaa Ukrainaa kehittämään ja panemaan täytäntöön älykkään erikoistumisen strategioita.

EU on tyytyväinen siihen, että Ukraina edistyy hyvin **tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa** ja eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamisessa. EU kehottaa Ukrainaa tavoittamaan ja ottamaan mukaan vieläkin suuremman joukon sidosryhmiä erityisesti innovoinnin alalla. EU panee merkille, että Ukraina on kohtuullisesti valmistautunut eurooppalaiseen tutkimusalueeseen integroitumiseensa, ja kehottaa Ukrainaa vahvistamaan edelleen valmiuksiaan jatkaa integroitumista eurooppalaiseen tutkimusalueeseen.

EU pitää myönteisenä, että Ukrainalla on käytössä toimiva strateginen ja oikeudellinen kehys **korruption torjumiseksi tutkimuksessa ja tieteessä**. EU korostaa, että Ukrainan on vahvistettava tehokkuuttaan kehittämällä valmiuksia ja seuraamalla valvontaelinten alaisia elimiä sekä tehostamalla valtion varojen käytön, julkisen varainhoidon ja eturistiriitojen valvontaa.

## 7. Luku 26 – Koulutus ja kulttuuri

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **koulutusta ja kulttuuria** koskevaan EU:n säännöstöön. EU panee merkille Ukrainan kiinnostukseen liittyä Erasmus+-ohjelmaan. Se korostaa, että Ukrainan on varmistettava jatkossakin riittävät koulutusmäärärahat tavoitteidensa ja päämääriensä mukaisesti. EU kehottaa Ukrainaa toteuttamaan lisätoimia, jotka koskevat tiedonkeruuta ja koulutuksen hallinnoinnin tietojärjestelmän käyttöä päätöksenteossa, jotta varmistetaan täysi yhteentoimivuus kaikilla koulutuksen alasektoreilla, ja säännöllistä julkista raportointia. EU korostaa, että Ukrainan varhaiskasvatusuudistuksen on oltava taloudellisesti kestävä ja varmistettava laadukkaan koulutuksen ja hoidon jatkuva, osallistava ja kohtuuhintainen saatavuus kaikille lapsille. EU kehottaa Ukrainaa toteuttamaan lisätoimia osaamisperusteisen koulutuksen toteuttamiseksi sekä tukemaan opettajia ja kouluttajia tarjoamalla asianmukaisia välineitä ja koulutusta, jotta voidaan tosiasiallisesti tarjota laadukasta oppimista ja vahvistaa digitaalisia taitoja kaikilla koulutuksen tasoilla. Lisäksi korkeakoulutuksen alalla EU kehottaa Ukrainaa panemaan täysin täytäntöön Bolognan prosessin keskeiset sitoumukset ja noudattamaan Tiran ja Rooman julkilausumia erityisesti sosiaalisen ulottuvuuden ja akateemisten arvojen osalta. EU toteaa, että Ukrainan on asetettava etusijalle siirtyminen korkeakoulujen institutionaaliseen akkreditointiin. Se muistuttaa, että Ukrainan on edistytävä riittävästi eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tavoitteiden saavuttamisessa ja että sen on otettava käyttöön seurantajärjestelmä, jolla tavoitteiden saavuttamista voidaan seurata luotettavasti.

EU toteaa, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **ammattillista koulutusta** sekä työllistävyyttä ja elinikäistä oppimista edistäviä taitoja koskevaan EU:n säännöstöön. Se korostaa, että Ukrainan on varmistettava riittävät resurssit ammatillisen koulutusjärjestelmän optimoimiseksi työmarkkinoiden tarpeiden mukaisesti, jotta voidaan parantaa tyttöjen ja haavoittuvien ryhmien osallistumista, mukaan lukien valmiuksien kehittäminen ja ammatillisen koulutuksen opettajien määrän lisääminen ja laadun parantaminen. EU kehottaa Ukrainaa lujittamaan elinikäisen oppimisen koordinoitua ja laajentamaan sen mahdollisuuksia. EU kehottaa Ukrainaa myös edistämään pienten osaamiskokonaisuuksien käyttöönottoa ja harkitsemaan henkilökohtaisten oppimistilien käyttöönottoa. EU on tyytyväinen siihen, että Ukraina liittyi vuonna 2025 eurooppalaiseen oppisopimusyhteenliittymään, ja kehottaa Ukrainaa tämän jäsenyytensä kautta panemaan täytäntöön vuonna 2018 annetun neuvoston suosituksen laadukkaan ja tehokkaan oppisopimuskoulutuksen eurooppalaisista puitteista.

EU on tyytyväinen Ukrainan hyvään edistymiseen **nuorisoa** koskevissa kysymyksissä ja panee merkille, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä asiaankuuluvaan EU:n säännöstöön. Se kehottaa Ukrainaa asettamaan nuorisotyön ja nuorison osallistumisen jatkossakin etusijalle ja sitoutumaan edelleen eurooppalaiseen nuorisotyön agendaan keskeisinä tavoitteina. EU kehottaa Ukrainaa myös varmistamaan strategisten tavoitteiden tehokkaan täytäntöönpanon kansallisella ja paikallisella tasolla.

EU panee merkille, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **urheilua** koskevaan EU:n säännöstöön, ja korostaa, että Ukrainan on jatkettava lainsäädäntönsä mukauttamista urheilua koskevaan EU:n säännöstöön ja vahvistettava urheilun rehellisyyttä koskevia toimenpiteitä, mukaan lukien dopingin torjunta, hyvä hallinto ja sopupelien estäminen.

EU panee merkille, että Ukraina on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **kulttuuria** koskevaan EU:n säännöstöön, ja on tyytyväinen siihen, että Ukraina on täysin assosioitunut Luova Eurooppa -ohjelmaan, joka on unionin lippulaivaohjelma kulttuuri- ja luovien alojen tukemiseksi. EU kehottaa Ukrainaa panemaan tehokkaasti täytäntöön Ukrainan kulttuurin kehittämisstrategian 2025–2030, varmistamaan lainsäädännön mukauttamisen kulttuuriesineiden palauttamisesta annettuun direktiiviin 2014/60/EU ja vahvistamaan politiikan tulosten seuranta koskevia institutionaalisia valmiuksia. EU kehottaa Ukrainaa ottamaan käyttöön selkeitä, avoimia ja tehokkaita toimia kulttuuriperinnön suojelemiseksi ja kulttuuriomaisuuden laittoman kaupan torjumiseksi ja valvomaan niiden täytäntöönpanoa. EU kehottaa Ukrainaa tarjoamaan jatkossakin kulttuuri- ja luovien alojen organisaatioille ja ammattilaisille mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä EU-maissa toimivien vastaavien tahojen kanssa erityisesti osallistumalla edelleen kulttuuri- ja luovia aloja tukevaan EU:n ohjelmaan.

EU on tyytyväinen Ukrainan edistymiseen **korruption torjunnassa koulutus-, nuoriso-, urheilu- ja kulttuurialoilla**. Lisäksi EU kehottaa Ukrainaa torjumaan korruptiota ensisijaisesti korkeasteen koulutuksessa, nuorisoalalla, urheilussa ja kulttuuriperinnössä. Lisäksi EU kehottaa Ukrainaa varmistamaan paikallisen ja sitä alemman tason elinten, muun muassa koulutus-, nuoriso-, urheilu- ja kulttuurialan laitosten, lahjomattomuuden ja vastuuvollisuuden.

## 8. Luku 29 – Tulliliitto

EU on tyytyväinen Ukrainan edistymiseen lainsäädäntönsä mukauttamisessa **tullilainsäädäntöä** koskevaan EU:n säännöstöön. EU panee tyytyväisenä merkille, että Ukrainan tullikoodeksi on pitkälti mukautettu unionin tullikoodeksiin. EU korostaa, että Ukrainan on jatkettava oikeudellisen kehyksensä mukauttamista tätä alaa koskevaan EU:n säännöstöön. Ukrainan olisi jatkettava kansallisen lainsäädäntönsä mukauttamista unionin tullikoodeksiin ja sitä koskevaan johdettuun oikeuteen sekä muuhun unionin tullilainsäädäntöön, joka koskee tullittomuutta, teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvontaa, kulttuuriesineitä, käteistä rahaa, huumausaineiden lähtöaineita ja kaksikäyttötuotteita.

EU on tyytyväinen Ukrainan riittäviin **hallinnollisiin ja operatiivisiin valmiuksiin** hoitaa nykyiset tullitehtävänsä. EU kehottaa Ukrainaa vahvistamaan edelleen hallinnollisia ja operatiivisia valmiuksiaan ja henkilöstöään ennen liittymistä. EU korostaa, että Ukrainan on jatkettava nykyisten tietoteknisten järjestelmiensä kehittämistä ja päivittämistä EU:n vaatimusten mukaisesti, jotta mahdollistetaan yhteentoimivuus EU:n digitaalisen tulliympäristön kanssa valtion tullilaitoksen uudistussuunnitelman 2024–2030 mukaisesti. EU muistuttaa, että Ukrainan on osoitettava riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit kaikkiin meneillään oleviin ja suunniteltuihin tietotekniikan kehitystoimiin, myös EU:n digitaalisen tulliympäristön kehitykseen varautumiseksi.

EU korostaa, että Ukrainan on edelleen vahvistettava **tullialan korruptiontorjuntakehystään**. Ukrainan on parannettava riskinhallintaa ja tehostettava kansallisten viranomaisten ja virastojen välistä yhteistyötä sekä parannettava väärinkäytöksistä määrättävien seuraamusten tehokasta täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa. Lisäksi on ratkaisevan tärkeää asettaa etusijalle valtion tullilaitoksen uudistuksen oikea-aikainen täytäntöönpano ja ottaa käyttöön toimenpiteitä korruptionriskien vähentämiseksi alue- ja paikallistoimistoissa.

\*\*\*

Ukrainan valmistelujen tämänhetkisessä tilanteessa ja edellyttäen, että Ukraina täyttää temaattisen kokonaisuuden 1 välitavoitteet ja että Ukraina edistyy edelleen lainsäädäntönsä mukauttamisessa seuraavissa luvuissa käsiteltävään EU:n säännöstöön ja sen täytäntöönpanossa, ja rajoittamatta temaattista kokonaisuutta 3 koskevissa muissa edellytyksissä mahdollisesti vahvistettujen lisäedellytysten soveltamista, EU toteaa, että nämä voidaan sulkea toistaiseksi vasta sitten, kun EU katsoo, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

#### **Luku 10 – Digitalisaatio ja media**

- Ukraina on mukauttanut kansallisen lainsäädäntönsä sähköistä viestintää koskevaan EU:n säännöstöön, mukaan lukien säännökset, jotka koskevat kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuutta, digitaalisia palveluja ja markkinoita, digitaalista luottamusta ja kyberturvallisuutta, dataa, puolijohteita, tekoälyä ja audiovisuaali- ja mediapalveluja.
- Ukraina on osoittanut, että liittymisajankohtaan mennessä sillä on riittävät hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön kansallinen lainsäädäntönsä, joka on mukautettu sähköisen viestinnän, digitaalisten palvelujen ja markkinoiden, digitaalisen luottamuksen ja kyberturvallisuuden, datan, puolijohteiden, tekoälyn sekä audiovisuaali- ja mediapalvelujen alan EU:n säännöstöön. Ukraina varmistaa liittymisajankohtaan mennessä media-alan säännösten vaatimusten täysimääräisen noudattamisen median vapauden ja moniarvoisuuden varmistamiseksi. Ukraina myös varmistaa asianmukaiset hallinnolliset valmiudet ja kansallisten sääntelyviranomaisten täyden riippumattomuuden liittymisajankohtaan mennessä.

## Luku 16 – Verotus

- Ukraina on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa EU:n säännöstöön aloilla, joihin kuuluvat erityisesti välitön ja välillinen verotus, mukaan lukien arvonlisävero, valmisteverot, autoverotus sekä hallinnollinen yhteistyö verotuksen alalla, mutta mukauttamista on vielä jatkettava. Tähän sisältyy aikataulun hyväksyminen ja noudattaminen lainsäädännön mukauttamiseksi asteittain energiatuotteiden, alkoholin ja alkoholijuomien sekä valmistetun tupakan arvonlisä- ja valmisteveroja koskeviin EU:n sääntöihin, millä varmistetaan yhdenmukaisuus soveltamisalan, vapautusten ja vähimmäisverokantojen osalta. Samoin on hyväksyttävä ja pantava täytäntöön tietojenvaihtoa, väärinkäytösten torjuntaa ja yritysverotusta koskevat säännöt. Ukraina on saattanut yksinkertaistetun verojärjestelmänsä EU:n säännösten mukaiseksi.
- Ukraina on osoittanut, että sen verohallinnolla on riittävät hallinnolliset valmiudet ja tiukat lahjomattomuutta koskevat vaatimukset ja riittävä henkilöstö, minkä lisäksi sillä on sekä keskus- että paikallistasolla tarvittava infrastruktuuri verolainsäädännön täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa varten sekä sen varmistamiseksi, että veronkanto tapahtuu tehokkaasti ja verohallinnossa toteutetaan jatkuvia toimia korruption torjumiseksi. Ukraina on osoittanut, että keskusyhteystoimistolla ja valmisteveroalan keskusyhteystoimistolla on asianmukaiset rakenteet ja järjestelyt, joilla varmistetaan riittävä henkilöstö ja toimintakyky liittymiseen mennessä.
- Ukraina on edistynyt riittävästi verohallintonsa tietoteknisten tukijärjestelmien kehittämisessä, mukaan lukien järjestelmät, jotka liittyvät yhteenliitettävyyteen ja yhteentoimivuuteen asiaankuuluvien EU:n järjestelmien kanssa – myös arvonlisä- ja valmisteverojen hallinnointia koskevien järjestelmien kanssa – sekä hallinnollista veroyhteistyötä ja tietojenvaihtoa varten tarvittavien tietoteknisten järjestelmien perustamisessa verotuksen alalla.

## **Luku 17 – Talous- ja rahapolitiikka**

- Ukraina on mukauttanut oikeudellisen kehyksensä EU:n säännöstöön varmistaakseen Ukrainan kansallisen pankin täyden riippumattomuuden ja julkisen sektorin keskuspankkirahoituksen kiellon ja mahdollistaakseen Ukrainan kansallisen pankin täyden integroinnin Euroopan keskuspankkijärjestelmään.
- Ukraina on mukauttanut oikeudellista kehystään noudattaakseen kansallisia julkisen talouden kehyksiä koskevia EU:n vaatimuksia.

## **Luku 19 – Sosiaalipolitiikka ja työllisyys**

- Ukraina on mukauttanut työlainsäädäntönsä ja työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntönsä EU:n säännöstöön ja osoittanut, että sillä on liittymisajankohtaan mennessä riittävät hallinnolliset rakenteet ja valvontavalmiudet työlainsäädäntöä ja työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntöä koskevan EU:n säännösten asianmukaista täytäntöönpanoa varten erityisesti työsuojelutarkastusjärjestelmää lujittamalla.
- Ukraina on mukauttanut lainsäädäntönsä sosiaalista suojelua ja osallisuutta sekä syrjimättömyyttä ja naisten ja miesten yhdenvertaista kohtelua työllisyys- ja sosiaalipolitiikassa koskevaan EU:n säännöstöön. Lisäksi se osoittaa, että sillä on liittymisajankohtaan mennessä käytössä riittävät hallintorakenteet sekä hallinnolliset ja valvontavalmiudet.
- Ukraina on osoittanut, että sillä on riittävät valmiudet varmistaa lainsäädännön ja poliittisen kehyksen tosiasiallinen täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta työllisyys- ja sosiaalipolitiikan alalla, mukaan lukien suunnittelu ja toiminnalliset valmiudet, ja edistää työmarkkinaosapuolten tehokasta vuoropuhelua sekä valmiudet Euroopan sosiaalirahaston tulevaan hallinnointiin.

## **Luku 20 – Yritys- ja teollisuuspolitiikka**

- Ukraina on ottanut käyttöön kattavan teollisuusstrategian ja alkaa panna sitä täytäntöön vastaavien EU:n toimintapolitiikkojen mukaisesti.
- Ukraina on osoittanut, että sillä on riittävät hallinnolliset valmiudet ja että asianomaisten ministeriöiden ja virastojen välinen koordinointi on riittävää.

## **Luku 25 – Tiede ja tutkimus**

- Ukraina on osoittanut, että sillä on tarvittavat täytäntöönpanovalmiudet, joilla varmistetaan heti, kun tilanne sen sallii, tutkimukseen ja tieteeseen tehtävien investointien, erityisesti julkisen rahoituksen, lisääminen.
- Ukraina osoittaa, että sillä on käytössä rakenteet, joilla lujitetaan tutkimuksen ja innovoinnin ekosysteemejä, älykkään erikoistumisen strategioiden täytäntöönpanoa ja toimenpiteitä yksityisen ja julkisen sektorin välisen tutkimus- ja innovointiyhteistyön lisäämiseksi.
- Ukraina on hyväksynyt eurooppalaisen tutkimusalueen etenemissuunnitelman 2025–2027 ja edistyy sen täytäntöönpanossa.

## **Luku 26 – Koulutus ja kulttuuri**

- Ukraina on osoittanut, että sillä on käytössä tarvittava institutionaalinen ja toimintapoliittinen kehys ja niitä vastaava talousarviosuunnittelu sekä korruption vastaiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on saavuttaa EU:n politiikkatavoitteet koulutuksen, myös ammatillisen koulutuksen, sekä nuorison, urheilun ja kulttuurin aloilla. Tähän kuuluvat toimenpiteet, joilla kurotaan umpeen kuilu eurooppalaisen koulutusalueen tavoitteisiin nähden ja luodaan asteittain luotettava ja yhteentoimiva seurantajärjestelmä, jolla seurataan tuloksia kaikilla koulutuksen osa-alueilla.

## Luku 29 – Tulliliitto

- Ukraina on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa erityisesti unionin tullikoodiksiin ja vastaavaan johdettuun oikeuteen sekä muuhun unionin tullilainsäädäntöön, joka koskee esimerkiksi tullittomuutta, teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvontaa, kulttuuriesineitä, käteistä rahaa, huumausaineiden lähtöaineita ja kaksikäyttötuotteita, mutta mukauttamista on vielä jatkettava.
- Ukraina on osoittanut, että sen tullihallinnolla on asianmukaiset hallinnolliset ja operatiiviset valmiudet ja tiukat lahjomattomuutta ja suorituskykyä koskevat vaatimukset, minkä lisäksi keskus-, alue- ja paikallistason tullitoimipaikoissa on asianmukainen infrastruktuuri, jotta ne voivat panna täytäntöön tullilainsäädännön ja valvoa sen noudattamista, hallita ja valvoa rajatylittävää liikkumista tehokkaasti sekä varmistaa, että toimia korruption torjumiseksi tullialalla jatketaan muun muassa saattamalla päätöksen valtion tullilaitoksen uudistus, mukaan lukien henkilöstön uudelleensertifiointi.
- Ukraina on osoittanut edistyneensä riittävästi unionin tullikoodiksiin ja muun unionin tullilainsäädännön täytäntöönpanon edellyttämien digitaalisten tullijärjestelmien valmistelussa ja kehittämisessä siten, että se on pannut täytäntöön valtion tullilaitoksen uudistussuunnitelman 2024–2030 ja varmistanut talousarvio- ja henkilöstöresurssit, joita tarvitaan näiden digitaalisten tullijärjestelmien kehittämiseksi ja niiden yhteentoimivuuden varmistamiseksi EU:n digitaalisen tulliympäristön kanssa.

\* \*

Koko neuvottelujen ajan seurataan edistymistä lainsäädännön mukauttamisessa EU:n säännöstöön ja asiaankuuluviin eurooppalaisiin normeihin sekä niiden täytäntöönpanoa. EU korostaa kiinnittävänsä erityistä huomiota kaikkien edellä mainittujen seikkojen seurantaan, jotta voidaan varmistaa Ukrainan hallinnolliset valmiudet, sen valmiudet saattaa päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen kaikilla tähän temaattiseen kokonaisuuteen kuuluvilla aloilla, sekä edistyminen täytäntöönpanossa ja noudattamisen valvonnassa. Erityisesti olisi otettava huomioon tämän temaattisen kokonaisuuden yhteydet muihin neuvottelukokonaisuuksiin. Lopullinen arvio Ukrainan lainsäädännön yhdenmukaisuudesta EU:n säännöston ja asiaankuuluvien eurooppalaisten normien kanssa ja sen valmiudesta panna säännöstö täytäntöön voidaan tehdä vasta neuvottelujen myöhemmässä vaiheessa. Kaikkien niiden tietojen lisäksi, joita EU saattaa vaatia tätä temaattista kokonaisuutta koskevia neuvotteluja varten ja jotka on toimitettava konferenssille, EU kehottaa Ukrainaa toimittamaan assosiaationeuvostolle säännöllisesti yksityiskohtaisia kirjallisia tietoja siitä, miten EU:n säännöston täytäntöönpanossa on edetty.

Kaikki edellä mainitut seikat huomioon ottaen konferenssin on palattava tähän temaattiseen kokonaisuuteen myöhemmin.

Lisäksi EU muistuttaa, että 7. päivän lokakuuta 2026 ja neuvottelujen päättymisen välillä saatetaan hyväksyä uutta EU:n säännöstöä.